

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

p.c.b.s. De Wegwijzer

Plaats : Wolvega
BRIN nummer : 03XC|C1
Onderzoeksnummer : 284706
Datum onderzoek : 25 augustus 2015
Datum vaststelling : 19 november 2015

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	10
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	12
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	13
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	17

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

P.c.b.s. De Wegwijzer te Wolvega heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De eindresultaten zijn de laatste jaren voldoende tot goed: in 2013 boven de ondergrens van de inspectie en in 2014 en 2015 zelfs boven de bovengrens van de inspectie.
- De school biedt de leerlingen een breed en eigentijds aanbod.
- Leraren en leerlingen gaan op een prettige manier met elkaar om, ouders en kinderen zijn tevreden over de sfeer en veiligheid op school.
- Het team werkt op een professionele manier aan de kwaliteit van het onderwijs en is tevreden over de aansturing en ondersteuning door de intern begeleider en de directeur.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de tien onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Cognitieve eindresultaten			•		

De eindresultaten van p.c.b.s. De Wegwijzer zijn voldoende. In 2013 liggen de eindresultaten boven de ondergrens van de inspectie van het onderwijs en in 2014 en 2015 zelfs boven de bovengrens. Het perspectief voor voldoende eindresultaten in 2016 is ook gunstig gezien de resultaten op begrijpend lezen en rekenen en wiskunde van de huidige groep 8 in voorgaande jaren. De school kan haar resultaten nog breder in kaart brengen door ook voor andere vakgebieden zoals wereldoriëntatie en/of Engels doelen te stellen en daarop te evalueren. Gezien de kenmerken van de leerlingpopulatie boekt de school bijzonder hoge eindresultaten voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod				•
2.2	Zicht op ontwikkeling			•	
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning			•	

De school biedt haar leerlingen een breed en eigentijds aanbod. Ze maakt daarbij gebruik van ICT. De school besteedt in haar aanbod naast de kernvakken ook aandacht aan Engels (vanaf groep 1), techniek, de sociaal-emotionele ontwikkeling en diverse projecten op het gebied van muziek, sport,

dans, drama, burgerschap en heemkunde. Er zijn diverse talentklassen en er is aanbod voor meer- of hoogbegaafde kinderen. De school is van plan meer thematisch te gaan werken. Aandachtspunt daarbij is het bewaken van de kerndoelen en de doorgaande lijn in het aanbod.

Het zorgsysteem is cyclisch van opzet en is zodanig dat de ontwikkeling van alle leerlingen in beeld is. De leraren houden zicht op de ontwikkeling van hun leerlingen met behulp van toetsen en observaties. Deze gegevens tezamen met de didactische en/of pedagogische behoeften van de leerlingen leggen zij vast in diverse overzichten en plannen. Op basis van deze gegevens stemmen zij het onderwijs af op verschillende groepen leerlingen. Wanneer een leerling achterblijft in zijn ontwikkeling gaan leraar en intern begeleider verder op zoek naar oorzaken en maken zij een plan om leerachterstanden gericht aan te pakken. In de groepsadministratie houden de leraren aantekeningen bij over het verloop van deze zorg en op geregelde tijden evalueren zij de resultaten. De doelen in de diverse plannen kunnen in enkele gevallen nog wel concreter geformuleerd worden en in de evaluaties ontbreekt nog vaak een procesevaluatie.

Het oordeel over het didactisch handelen is overgenomen uit de zelfevaluatie van de school. Dit betreft een vragenlijst van de inspectie die van tevoren is ingevuld en een observatie-instrument waarbij het team zichzelf beoordeeld heeft. Enkele praktijkvoorbeelden hebben dit beeld bevestigd. Er is duidelijk sprake van een instructiemodel wat in alle groepen gehanteerd wordt. De instructies zijn doelmatig, de lessen zijn voldoende aansprekend en de leerlingen krijgen op een positieve manier feedback. Het klassenmanagement is dusdanig dat hiermee de voorwaarden voor een taakgerichte werksfeer gecreëerd worden. De school heeft haar eigen aandachtspunten ook helder in beeld en daar wil zij in de komende tijd aan werken. Dit zijn onder andere het verder invoeren van coöperatieve werkvormen en het stimuleren van een actievere leerhouding.

Standaard 2.4 is als voldoende beoordeeld omdat de school voor leerlingen die extra ondersteuning (financieel) krijgen vanuit het samenwerkingsverband adequate ontwikkelingsperspectieven heeft opgesteld.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat			•	
3.2	Veiligheid				•

Op p.c.b.s. De Wegwijzer heerst een prettig en veilig pedagogisch klimaat. Team en leerlingen gaan vriendelijk en respectvol met elkaar om. Er is een recent vernieuwd veiligheidsbeleid. Hieronder vallen onder andere schoolregels,

incidentenregistratie en een pestprotocol. Ook besteedt de school aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling en sociale vaardigheden. De school peilt regelmatig de veiligheidsbeleving bij ouders, team en leerlingen. Uit deze peilingen en de gesprekken die de inspectie met een afvaardiging van deze partijen heeft gevoerd, blijkt dat ouders en leerlingen erg tevreden zijn over de gang van zaken en de sfeer op school. Er is een leerlingenraad waarin de kinderen mee kunnen praten over de gang van zaken op hun school. Ook de aanwezige gecertificeerde therapiehond levert een bijdrage aan het welbevinden van de kinderen. De school is nog in ontwikkeling als het gaat om het creëren van een ambitieus en stimulerend leerklimaat. Aandachtspunten hierbij zijn het uitspreken van hoge verwachtingen, het creëren van een uitdagende leeromgeving en het zelfverantwoordelijk maken van de leerlingen door ze meer te betrekken bij hun eigen leerproces en leerdoelen.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering			•	
4.2	Kwaliteitscultuur				•
4.3	Verantwoording en dialoog				•

De school werkt voortdurend aan de verbetering van haar onderwijs en leerresultaten. Regelmatige evaluaties onder ouders, team en leerlingen geven de directeur een goed zicht op de kwaliteit van het onderwijs en daardoor weet zij waaraan de school moet en wil werken. De directeur en intern begeleider komen regelmatig in de groepen om lesobservaties te doen met een kijkwijzer en soms met behulp van video-opnames. Ook analyseert en evalueert de school twee keer per jaar haar leerresultaten. Dit doet zij aan de hand van reële en ambitieuze doelen. Jaarlijks stelt de directie een jaarplan en jaarverslag op waarin zij de diverse verbeteractiviteiten beschrijft. Aanvullend zijn er nog verbeterplannen waarin de verbeteractiviteiten uitgebreider en gedetailleerder zijn beschreven. De kwaliteitszorgcyclus kan nog wel versterkt worden. Het betreft dan het systematischer evalueren en borgen van alle onderdelen van het onderwijsleerproces en de diverse afspraken en protocollen.

Uit de diverse gesprekken met team, directeur, intern begeleider en ouders komt naar voren dat er sprake is van een professionele kwaliteitscultuur. De directeur en intern begeleider sturen en ondersteunen het team bij de schoolontwikkeling en bij de daarbij benodigde competentieontwikkeling. Er is sprake van een transparante cultuur met een door het team gedragen bereidheid en enthousiasme om de schoolontwikkeling op te pakken, expertise te vergroten en van elkaar te leren. Zo kijken de leraren soms bij elkaar in de groep om van elkaar te leren en houden zij hun eigen bekwaamheidsdossiers bij. Door de leraren ook meer verantwoordelijk te maken voor onderdelen van

de schoolontwikkeling kan het eigenaarschap van het team nog verder vergroot worden.

De school is regelmatig en structureel in gesprek met externe en interne belanghebbenden zoals ouders, bestuur en medezeggenschapsraad. Ook betreft zij andere instellingen zoals gemeente, cultuurinstellingen en onderwijsinstellingen bij de ontwikkeling van haar beleid. Via nieuwsbrief, schoolgids, website en jaarverslag informeert de school ouders en andere belanghebbenden over de schoolontwikkeling en schoolresultaten.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op p.c.b.s. De Wegwijzer.

Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

De kwaliteit van het onderwijsproces op De Wegwijzer is goed. De leerresultaten zijn hoog gezien de leerlingpopulatie. De school kan deze resultaten bereiken door een toegewijd team van leerkrachten, directeur en interne begeleider. De afspraken over kwaliteit van onderwijs en de zorg aan leerlingen zijn helder geformuleerd en komen regelmatig terug in teamgesprekken, waarbij individuele teamleden in staat zijn zich kwetsbaar en transparant op te stellen. Deze lerende houding draagt in hoge mate bij aan de goede resultaten van de school, naast de betrokkenheid van leerkrachten bij de leerlingen, het positieve en veilige schoolklimaat en het ruime onderwijsaanbod. Ten aanzien van het onderwijs geldt verder dat de school een zeer breed aanbod aan de leerlingen biedt. Dit aanbod wordt nog verder uitgebreid door de invoering op pilot basis van 'tjong@talent, waarbij de leerlingen door middel van groepsdoorbrekend onderwijs geleerd wordt zelf verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen leerproces. Het eigen talentgebied van de leerling staat hierbij centraal en leerlingen geven op hun eigen wijze inrichting aan de beantwoording van hun eigen leervragen. 'tjong@talent geeft invulling aan talentonderwijs vanuit de wetenschap dat ieder kind talentvol is, mits deze talentvol wordt benaderd. Deze talentvolle benadering van leerlingen is de opdracht van CBS De Wegwijzer.

De transitie van het onderwijs in de richting van 'tjong@talent is voor het team van leerkrachten uitdagend. Bestaande werkwijzen en methodes moeten worden losgelaten en de leerkracht wordt zelf eigenaar van het curriculum. Hoewel hierbij ondersteuning wordt geboden vanuit het bestuur door begeleiding van ervaren talentleerkrachten, is dit 'loslaten' één van de grootste uitdagingen. Het team is zich zeer bewust van de noodzaak van opbrengstgericht werken en heeft ook laten zien dit te beheersen. De spanning wordt nu veroorzaakt door het loslaten enerzijds en de onzekerheid ten aanzien van de opbrengsten anderzijds. De overtuiging leeft echter, dat door de inzet van 'tjong@talent het onderwijs naar een hoger en meer eigentijds niveau getild gaat worden. De wijze waarop het team in staat is te reflecteren op het eigen handelen en het onderwijsproces

evalueert geeft voldoende basis voor het vertrouwen dat de kwaliteit van het onderwijs op CBS De Wegwijzer geborgd blijft.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingkader. Zo ook p.c.b.s. De Wegwijzer te Wolvega.

Op 25 augustus 2015 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door de school met enkele praktijkvoorbeelden;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleider, leraren, ouders en leerlingen.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de

ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke

managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren. In het schooljaar 2014-2015 doet de inspectie met pilots ervaring op met het vernieuwde toezicht. De onderwijsinspectie nodigt u met nadruk uit uw mening, ervaringen en inzichten rond de vernieuwing met ons te blijven delen.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek. Zo hebben we het afgelopen jaar in iedere sector raadplegingen georganiseerd over de hoofdlijnen van onze nieuwe koers en daar veel feedback op gekregen.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende'

of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.

- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.
- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.
- **Medio 2015 eerste evaluaties** - We benutten 2015 om in pilots zaken uit te testen, om zicht te krijgen op eerste effecten van onze vernieuwingen, om zaken bij te stellen, en uiteindelijk ook om te zien waar we het mis hadden. Rond de zomer van 2015 evalueren we de eerste uitkomsten van de pilots en gesprekken en bepalen dan het verdere traject.